

הוראתם של מרן הרב עובדיה, מרן הרב אלישיב והנתיבות שלום ז"ע

ואנוכי לא ידעתי" וכי יעלה על הדעת שיעקב לרגע חושב שיש מקום שח"ו אין ה', מה הכוונה!?

אלא יש יעקב בבית שם ועבר, יעקב מופרש מכל ענייני עולם הזה איש תם יושב אוהלים,

ויש יעקב בבית לבן שצריך להקים משפחה, לכלכל ולדאוג לכל צרכיה, ולנהל ויכוח קשה עם לבן "ותחלף את משכורתי עשרת מונים". וזה הלימוד הגדול בפרשתנו

אומנם צריך ממת עצמו 14 שנה בישיבת שם ועבר, לאגור מזון ומחיה רוחני להתמודדות עם ניסיונות החיים, אבל הקב"ה מיידע את יעקב "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" אין ארצה בנפרד ושמים בנפרד, צריך לעלות את הארץ לשמים ולהוריד את השמים לארץ, "והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו" התכלית לקדש את החומר ובתוך החומר.

יעקב מפחד לצאת להבלי העולם, והקב"ה מבטיח עם "והנה אנוכי עמך גם שם" בבית לבן בהתעסקות עם הצאן, ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש השם במקום הזה ואנוכי לא ידעתי" לא ידעתי שגם בארצות מושכים את השם יתברך, וממשיך ואומר על זה הדרך "אם יהיה אלוקים עמדי" בלחם לאכול ובבגד ללבוש "ושבתי בשלום (מן החטא בהתעסקות שלי בענייני העולם הזה) אל בית אבי {שבשמים} והיה ה' לי לאלוקים" בהתעסקותי בענייני החומר אגביה וארום לעבודת השם, וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך, יעקב מבטיח מעשרות רוחניות בשילוב ההתעסקות בעולם החומר.

מרן הרב עובדיה זצ"ל אמר לי, בוודאי ובוודאי ישארו לגור בטבריה בעלי התשובה, ועל ידי כך יהיו עוד בעלי תשובה כל משפחתם עד שכולם יחזרו בתשובה.

מרן הרב אלישיב זצ"ל אמר לי, אדרבה שיפתחו במקום מוסדות תורה כדי שיהיה מענה למשפחות שבי"ה חוזרות בתשובה, ואף עודד לפתוח מספר תלמודי תורה כדי שיהיה תחרות ביניהם וקנאת סופרים תרבה חכמה.

המשך בעמוד הבא

במוצ"ש פרשת תולדות תשע"ט הוזמנתי למסור הרצאה בטבריה. אני והעיר טבריה מחוברים, ועם כל הקושי לצאת מביתי בבני ברק במוצ"ש לכיון טבריה אני לא מסרב, בגלל הזכות שהקב"ה נתן לי לפני שלושים שנה לגור בטבריה במשך 5 שנים. שימשתי חצי יום מחנך בת"ת 'תפארת טבריה', ובשעות אחה"צ והערב מרצה ומוסר שיעורים לציבור מתחזק ובעלי תשובה, ובזכותו של איש חי רב פעלים ידידי היקר הרב דוד דרלי הי"ו שהקים את המוסדות המפוארים 'תפארת טבריה'. משפחות רבות זכו בשנים ההם לחזור לכור מחצבתם לאבינו שבשמים בזכות הפעילות הברוכה שנעשתה בכל שכונות העיר, בדרכי נועם קירוב לב אחים לאבינו שבשמים.

נשאלתי רבות אז ממשפחות שזכו לחזור בתשובה שלימה האם כדאי לעזוב את העיר ולעבור לגור בבני ברק או ירושלים מקום של ריכוז גדול יותר של ציבור חרדי ומוסדות חרדיים ואווירה טהורה ושמורה יותר. (יש לציין שטבריה של אז זה לא טבריה של היום שבי"ה אלפי משפחות שומרי תורה ומצוות מתגוררים בה ויש מוסדות לרוב, והכל היום שונה לחלוטין ממה שהיה).

העברתי את השאלה למרגן ורבנן מרן הרב אלישיב זצ"ל, מרן הרב עובדיה זצ"ל, ומו"ר הרה"ק הנתיבות שלום ז"ע. ושלושתם כיוונו לאותה תשובה וכל אחד ענה בסגנונו הוא.

בפרה"ש "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה"

הרבה תמיהות: (1) רבקה שולחת אותו להינשא עם רחל, מדוע מתעכב י"ד שנים בישיבת שם ועבר.

(2) מה העניין של חלום "סולם יעקב" ומה פשר בפתרון החלום.

(3) הקב"ה מבטיחו בחלום "אנוכי עמך, ושמרתך בכל אשר תלך" אז מה העניין שאח"כ יעקב נודר נדר "אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך הזה"

והרי יש הבטחה מפורשת בענין. מה שייך "אם" לאחר ההבטחה "אנוכי עמך ושמרני בדרך הזה"

(4) "ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה

אפייון וקורות חיים בשמות השבטים

מתוך הרצאותיו של הרב מנחם וייס שליט"א

כאשר נאמר

מו"ר הרה"ק הנתיבות שלום זי"ע אמר לי, זה למדנו מיעקב בפרשת ויצא "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", תכלית עבודת השם שאדם יקדש בתוך החומר ויעלה את זה להקב"ה, יש את יעקב שיושב סגור באוהלה של תורה 14 שנה בניתוק מוחלט מהעולם החומרי, ויש את הדרגה הגבוהה יותר של יעקב שהוא מעורב בעולם החומרי ושם מקדש את שמו יתברך. בוודאי, פסק הנתיבות שלום, יישארו בטבריה ושם במקום החטא יהיה התשובה ויהיה זה לנחת רוח להקב"ה. הוא רק סייג את דבריו בתנאי שיהיו מוסדות ראויים ומתאימים לילדים של הבעלי תשובה, וכמו"כ להורים עצמם יהיה מסגרת לימודים קבועה ומתאימה שיוכלו לעלות ולהתקדם,

מוצ"ש פרשת תולדות תשע"ט אני יוצא משיעור במלון ציפורי בכנרת, ובחוץ ממתינה לי משפחה שב"ה זכו לפני 30 שנה בזמן שהתגוררתי בטבריה לחזור בתשובה ולהינשא בתשובה, ועכשיו הם מציגים לי את משפחתם, ב"ה 5 ילדים נשואים לאברכים בני תורה וכולם מתגוררים בטבריה, ועוד 2 ילדים בבית שמתחנכים ברוח שהורה בעיר הקודש טבריה. עיני העדה מרגן הצדיקים הרב עובדיה זי"ע, הרב אלישיב זי"ע, מו"ר הנתיבות שלום זי"ע ראו ברוח הקודש את הדרך אשר ילכו בה.

כיום טבריה משכנת בתוכה מאות רבות של משפחות חרדיות בני תורה, נשים צדיקות וצנועות, הצאצאים של אותם בעלי תשובה מלפני 30 שנה שאכן

נשארו בטבריה וקידשו את החומר שם, וזכו להגיע לדרגות גבוהות של אנחנו וצאצאינו וצאצאי צאצאינו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך.

אפייון שמות השבטים מפרשתינו:

בזוהר הק' אנו מוצאים מספר התיחסויות בזיהוי במהות השם.

על נח שאכן הוא נחמה, בהיפוך האותיות חן "ונח מצא חן בעיני ה'" על ער בכור יהודה מביא הזוהר הק' שבהיפוך אותיות זה רע, ואכן כתוב ו"יהי ער בכור יהודה רע בעיני ה'".

על אלעזר הוא מביא, בודאי שה' יהא בעזרו ויסיע בידו, קל-עזר

על בצלאל שנבחר לעבודת המשכן מובא, בוודאי שמא גרים ליה בצל קל היית, ועל זה נאמר בתורה "ראה קראתי בשם"

בספר מגיד מישרים למרן הבית יוסף, דברים שלמד עם המגיד-מלאך מביא, דמאן דקרי ליה-אברהם נוטה למידת החסד. ומאן דקרי יוסף הוא גיבור בעריות וזן ומפרנס,

בפרשתינו השבוע "ויצא" יש את שמות השבטים-" ותקרא את שמו ראובן"

(לאה בחרה את השם). ראה ה' בעניי. ראה ה' בעניי נתן לי בן, ראו-בן,

ומעניין שראובן בתכונותיו ראה בעניי בצער תמיד, אצל יוסף כתוב- ויאמר אליהם ראובן "אל תשפכו דם, למען הציל אותו מידם" ראה בצער יוסף יותר משאר אחיו,

בפרשתינו: "וילך ראובן בימי קציר

חיטים, וימצא דודאים ויבא אותם אל לאה ראה בצער אמו לאה "אז חיללת יצועי עלה"

שמעון- "ותאמר כי שמע ה' כי שנואה אנוכי",

מעשה שכם וחמור שנקרא בלשון חז"ל, אלוקיהם של אלו שונא זימה, ששמעון שומע על דברים שנואים ומשוקצים הוא נחלץ להלחם יחד עם לוי שמלווה אותו.

יהודה- "הפעם אודה את ה'", יהודה הוא סמל של להודות, "יהודה אתה יודך אחיך" במעשה תמר, דוד המלך הנכד שמודה לה' בשירות ותשבחות במאה חמישים מזמורי תהילים

יששכר-לומדי התורה שמסמלים את שבט יששכר, יש-שכר, מזבולון שמפרנס את יששכר, לאה אמרה "הפעם יזבלני אישי"-יגור אצלי, יששכר גרים ומתפרנסים מזבולון,

יוסף "ותאמר אסף אלוקים את חרפתי"

רחל התכוונה לעצמה, שאסף ה' את הבושה שלה, בנבואה זה נמשך ליוסף עצמו שבחייו סובל חרפה, ולבסוף אסף אלוקים את חרפתו.

"ותקרא את שמו יוסף יוסף ה' לי בן אחר"

היא התכוונה לבנימין, ובאמת יוסף עצמו הביא שני שבטים- מנשה ואפרים כראובן ושמעון יהיו לי.

לסיכום: אכן רואים שבשמות בני האדם שניתנו בלידתם מכל סיבה, בנבואה הקב"ה מזמן שבקורות חייהם יש את מהות ומשמעות השם שלהם. לכאורה גם ללא שום קשר לסיבה שבגינה ההורים נתנו את השם, שם זה נבואה.